

ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНО-ПРИРОДНИЧИХ І СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН НЕРІДНОЮ МОВОЮ

Переваги та виклики вивчення дисципліни «Історія та культура України» в умовах онлайн-навчання

Прилуцька Л.А.
кандидат історичних наук, доцент,
професор кафедри мовної підготовки
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
м. Харків, Україна
e-mail: kafmp@ukr.net

В сучасному світі глобалізація і міжнародний обмін знань стають дедалі більш важливими. Вивчення іноземними студентами історії та культури України сприяє розвитку міжкультурної компетентності та поваги до нашої країни. Сьогодні, коли Україна знаходиться у стані повномасштабного збройного конфлікту, саме вивчення цієї дисципліни не лише репрезентує нашу державу світовій спільноті, а й допомагає іноземним здобувачам вищої освіти зрозуміти історичний і культурний контекст подій, що відбуваються в країні, відповідні дії та реакції людей. І це створює сприятливий ґрунт для подальших самостійних пошуків про те, якою є Україна.

Вивчення дисципліни «Історія та культура України» в умовах онлайн-навчання має як переваги, так і певні виклики. Цей формат вимагає адаптації методик, інструментів та підходів, здатних забезпечити ефективність і залученість іноземних студентів, особливо з огляду на сучасні умови.

Серед переваг онлайн-навчання можна назвати наступні:

- гнучкість і доступність. Студенти можуть навчатися з будь-якого місця, що особливо важливо в умовах воєнного стану, коли в Україні є обмеження на очне навчання.

- різноманітність ресурсів. Викладачі та студенти можуть використовувати широкий спектр цифрових інструментів, таких як відеоуроки, онлайн-курси, віртуальні екскурсії, електронні бібліотеки та інтерактивні карти. Це робить матеріал більш наочним та цікавим.

- інтерактивні методи навчання, залучення до обговорення. Онлайн-навчання дозволяє застосовувати інноваційні методи, такі як обговорення в чатах, спільна робота над проектами, дискусії з різних історичних та культурних тем, що допомагає формувати критичне мислення та аналітичні навички, сприяє активній взаємодії.

Викликами онлайн-навчання є нестача особистого спілкування за умов онлайн-формату, що обмежує живе спілкування між студентами та викладачем, яке важливе для дискусій, обговорення складних питань та формування критичного мислення; проблеми з об'єктивним оцінюванням студентів, оскільки онлайн-тестування та іспити мають ризики плагіату. Проблемою може стати і нестабільний інтернет-зв'язок, відсутність необхідного обладнання або низький рівень володіння комп'ютерними технологіями. Також необхідно пам'ятати, що «Історія та культура України» – це не лише набір фактів, а й емоційне та ціннісне наповнення. Дистанційно набагато складніше передати іноземцям усю глибину та емоційний контекст історичних подій.

Для забезпечення ефективних результатів вивчення іноземними студентами дисципліни «Історія та культура України» викладачі можуть розглядати наступні рекомендації.

Використовувати інтерактивні методи: вивчення культури та історії країни повинно бути активним та інтерактивним. Віртуальні тури, групові проекти та дискусії сприяють поглибленню розуміння та взаємодії. Зокрема, за допомогою додатку Slirchamp, кожен іноземний студент може створити

віртуальну екскурсію українськими історичними місцями та пам'ятками, додавши до відео 360-градусні панорами та розповідаючи цікаві факти.

Залучати місцевих експертів: запрошення експертів та практиків для обговорень та майстер-класів може надати студентам можливість безпосередньо взаємодіяти з представниками української культури. Наприклад, організація віртуального майстер-класу з писанкарства для іноземних студентів є чудовою ідеєю для занурення їх в українську культуру та традиції, де іноземні студенти матимуть можливість створити щось особисте та важливе, спільно ділитися культурними знаннями та навичками.

Збагачувати культурний обмін: залучення іноземних студентів до культурних заходів та святкових обрядів України сприяє їхній активній участі в культурному житті. Скажімо, участь у онлайн-церемоніях українських свят та обрядів, таких як Великдень, Маланка чи Масляна може бути цікавим досвідом та важливим способом поділитися культурним багатством України з іншими.

Підтримувати спільні проекти: спільні проекти між іноземними та українськими здобувачами вищої освіти, інтернаціональні вебінари сприяють обміну досвідом та взаєморозумінню. Особливо цікавими є фільмові чи мультимедійні проекти: спільно створіть фільм, мультимедійну презентацію або веб-серіал про історію та культуру України. Це може включати документальні фільми, інтерв'ю, анімації та інше. Також цікавим буде аналіз фольклору з різних культур, виявляючи схожість та різниці в міфах і легендах.

Викладач має стимулювати студентів до самостійного пошуку інформації та критичного мислення, використовуючи інтерактивні завдання та заохочуючи до участі в дискусіях. Найкращою для викладача є роль ментора. Викладач повинен стати посередником між різними культурами, допомагаючи студентам аналізувати історичні події без упереджень.

Необхідним завданням для викладача є також створення міжкультурного середовища, формування атмосфери взаємоповаги та відкритості до діалогу між студентами, які представляють різні культурні групи. Використання цих

методів та інструментів дозволяє забезпечити не лише глибоке засвоєння матеріалу з історії та культури України, але й сприяє розвитку міжкультурної комунікації, поваги до різноманітності та готовності до життя в багатокультурному суспільстві.

В умовах онлайн-навчання викладач стає фасилітатором, який організовує доступ до ресурсів і стимулює самостійну та дослідницьку роботу студентів, допомагаючи їм формувати критичне осмислення історичних подій та культурних явищ. Онлайн-навчання з історії та культури України вимагає адаптації як від викладачів, так і від іноземних студентів. Правильне поєднання сучасних технологій, інтерактивних методів і гнучкого підходу дозволяє не лише забезпечити доступ до знань, а й зробити процес вивчення історії захопливим та ефективним, попри всі виклики.

Література:

1. Дятлов В., Кеда М., Соломенна Т. Формування міжкультурної та комунікативної компетентностей студентів у вивченні історії та культури Європи. Тенденції розвитку вищої освіти та педагогічної науки. № 14-15 (170-171). 2021. С. 10-15.
2. Максимович О.В. Міжкультурна компетенція як предмет соціологічного теоретизування в дослідженнях соціокультурної взаємодії в умовах прикордоння. *Спеціальні та галузеві соціології*. 2020. Вип. 12, Т. 1. С. 97-104
3. Освіта в умовах війни: реалії, виклики та шляхи подолання: матеріали II Форуму академічної спільноти (20–24 червня 2022 року, м. Дніпро; Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури») / Упоряд. М. В. Савицький, І. П. Мамчич. Дніпро: ДВНЗ «ПДАБА», 2022. 152 с